

PODNIKÁNÍ S VIRTUÁLNÍMI MĚNAMI BUDE SPECIÁLNÍ ŽIVNOSTÍ

KDO BYZNYS S BITCOINY ČI ETHEREEM NEOZNÁMÍ ŽIVNOSTENSKÉMU ÚŘADU, MŮŽE SKONČIT AŽ NA OSM LET VE VĚZENÍ.

Alžběta Vejvodová
alzbeta.vejvodova@economia.cz

Stát chce mít větší kontrolu nad virtuálními měnami, jako je například bitcoin nebo ethereum. Ministerstvo financí pro ně navrhuje speciální živnost. Zaregistrovat si ji budou muset nejen provozovatelé kryptoměnových směnárů a bankomatů nebo virtuálních peněženek, ale také například provozovatelé e-shopů, které virtuální peníze přijímají. Finanční analytický úřad, který na novele spolupracoval, si od této novinky slibuje, že získá lepší přehled o tom, kdo s novým typem elektronických peněz v Česku podniká. Podnikatele pak bude moci snáze kontaktovat.

Novinka vyplývá ze zákona proti praní špinavých peněz. Ten v létě prošel připomínkovým řízením a účinný by měl být od 1. prosince příštího roku. Pak budou mít poskytovatelé služeb s virtuálními měnami 90 dní na to, aby si zaregistrovali novou živnost. Jinak budou podnikat protizákonně. „Dopustí se tak přestupku, za nějž jim hrozí pokuta až ve výši 500 tisíc korun,“ upozornila advokátka Weinhold Legal Věra Tovey.

Když tím navíc podnikatel způsobí někomu ze svých zákazníků škodu, například nedostatečným technickým zabezpečením virtuálních peněženek, mohou ho soudy poslat do vězení. „Hrozí mu až osmiletý trest odnětí svobody,“ dodává Tovey. O počtu let, která podnikatel za mřížemi stráví, rozhodne výše způsobené škody.

Nyní přitom platí, že podnikat s využitím virtuálních peněz může každý. Stačí, aby se zaregistroval k takzvané volné živnosti. Co přesně plánuje dělat, už ale úřadům říkat nemusí. A záběr jeho práce může být velký. Může pracovat ve více než osmi desítkách oborů, které pod tuto živnost podle zákona spadají – od výroby potravinářských nebo textilních produktů přes obchodní a marketingové služby či poradenské služby až po výrobu motorových vozidel.

Nová povinnost hlásit speciální živnost „poskytování služeb spojených s virtuální měnou“ se nelíbí podnikatelským svazům. „Jedná se o další administrativní zátěž,“ říká předsedkyně představenstva České fintech asociace a členka legislativní rady Asociace malých a středních podniků Maria Staszkiwicz.

Omezení technologického rozvoje

Není to jediná novinka, kvůli níž zástupci podnikatelů a zaměstnavatelů návrh novely kritizují. Vadí jim především to, že oproti páté evropské směrnici proti praní špinavých peněz český předpis obsahuje mnohem širší definici virtuální měny, a tedy i poskytovatelů služeb s ní spojených. Český zákon se tak nebude týkat jen provozovatelů virtuálních peněženek a směnárů, které nový typ peněz mění za ty klasické, jeho záběr bude mnohem větší.

„Poskytovatelem služeb spojených s virtuálními měnami může být v podstatě kdokoli, kdo jakýmkoliv

Poskytovatelem služeb spojených s virtuálními měnami může být v podstatě kdokoli, kdo jakýmkoliv způsobem ve svém podnikání řeší otázky virtuálních měn. Například v rámci konzultačních činností nebo společnosti poskytující řešení pro zabezpečení těchto měn.

Maria Staszkiwicz
předsedkyně představenstva České fintech asociace

způsobem ve svém podnikání řeší otázky virtuálních měn, například v rámci konzultačních činností nebo společnosti poskytující řešení pro zabezpečení těchto měn,“ vysvětluje Maria Staszkiwicz. Stejnou připomínku kromě fintech asociace a Asociace malých a středních podniků uplatnil také Svaz průmyslu a dopravy.

Ředitel Finančního analytického úřadu Libor Kazda českou definici hájí. Díky tomu, že Česko přijalo definici virtuální měny dřív, než to po něm chtěla Evropská unie, má už dva roky zkušenosti s jejím fungováním. Má tu výhodu, že vychází už z konkrétních zkušeností úřadu s potíráním praní špinavých peněz. „Je to rychle se rozvíjející odvětví, chceme obsáhnout i technické novinky, které by do budoucna mohly přijít, abychom nemuseli pokaždé upravovat zákon,“ dodává Kazda.

I to je ale terčem kritiky. Podle Staszkiwicz se Finanční analytický úřad chová přehnaně ochrannářsky, což vývoj technologií omezuje. Obává se například, že by to mohlo zastavit rozvoj takzvaného blockchainu. To je specifická databáze, na jejímž principu funguje nejznámější virtuální měna bitcoin. Blockchain by mohl být využitelný třeba i v logistice nebo v jiných oblastech, které s virtuálními měnami přímo nesouvisí.

Kdo dohlédne na virtuální peníze

Ani stát ale není ve svém přístupu k virtuálním měnám jednotný. Ministerstvo průmyslu a obchodu je například ve svých připomínkách navrhuje úplně vyjmout z živnostenského zákona. Kontrolu nad nimi a službami, které s nimi souvisí, by svěřil centrální

Virtuální měny

Virtuální měny jsou elektronické peníze, které vznikly nezávisle na státní autoritě. Kvůli anonymitě uživatelů a transakcí ale hrozí jejich zneužití k praní peněz pocházejících ze zločinu či k financování terorismu. Proto se je Evropa snaží stále více regulovat.

Foto: Shutterstock

bance nebo Finančnímu analytickému úřadu. „Jedná se o činnost z oblasti směnárství, která je vyloučena z režimu živnostenského zákona. Dozor nad dodržováním podmínek směrnice proti praní špinavých peněz v oblasti služeb spojených s virtuální měnou by tak měl být svěřen pouze kvalifikovaným odborníkům v oblasti peněžnictví,“ vysvětluje postoj ministerstva průmyslu a obchodu jeho mluvčí Štěpánka Filipová.

To ale Finanční analytický úřad i centrální banka odmítají. Kazda s tím, že takové rozšíření pravomoci jeho úřadu by si žádalo i komunikaci s běžnými lidmi a na to úřad, který jedná především s dalšími institucemi, není připraven. Česká národní banka pak virtuální peníze dlouhodobě ani nepovažuje za měnu v pravém slova smyslu. „Stanovisko banky v tomto ohledu i nadále trvá a úpravu regulace v tomto ohledu neplánujeme,“ říká její mluvčí Petra Vodstrčilová.

Ačkoliv mezi politiky, úředníky a podnikatelskými svazy probíhá o budoucnosti virtuálních měn ostrá výměna názorů, lidí českého byznysu s virtuálními měnami nová pravidla spíše vítají. „Bude přehled o tom, jaké firmy v Česku s virtuálními měnami podnikají. Podíváte se a budete vědět – jsou na seznamu, mohu s nimi obchodovat,“ míní Martin Stránský, zakladatel jedné z největších firem s virtuálními měnami WBTCB. Česko by se podle něj mělo zasadit především o to, aby pravidla důsledně dolehla i na firmy, které služby s novým typem peněz nabízejí českým zákazníkům ze zahraničí. Jen tak se podle něj podaří zajistit ochranu spotřebitelů a rovné podmínky pro rozvoj byznysu.

Galavečer Setkání významných právnic se uskuteční
25. listopadu v divadle JATKA78

**HLEDÁME
KRÁLOVNY
ČESKÉHO PRÁVA**

www.vyznamneppravnicky.cz

POŘADATELÉ
coverstory. e.economia

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER
PRÁVNÍ RÁDCE

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER
ekonom HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

GENERÁLNÍ PARTNER
OAS BRÁNÍME SLUŠNĚ

VÝZNAMNÍ PARTNEŘI
Deloitte. Legal SingleCase

HLAVNÍ PARTNER
VOLVO

PARTNEŘI
Rödl & Partner TaylorWessing

PROJEKT PODPORUJÍ
Bird & Bird bnt attorneys in csk KPMG schonherr STUHLIKOVA & PARTNERS